

Reportaj de pe frontul estetic

Andrei Ciubotaru e un personaj: un tânăr înalt, brunet, cu o mustață voluntară ce i se întinde ca o linie de-a lungul fălcii, puternic și agil, mereu stăpînit de o încordare bună. Gesticulează fără a exagera, are de spus lucruri care să te convingă, să-ți solicite participarea, pe care el o prețuiește cu aplomb asociativ. Trece de la unul la altul pentru a obține adeziuni, dar are de spus și o istorioară cu tîlc, care să deschidă calea unei dileme. Neastîmpărul său este unul al pregătirii: colportează veștile bune, te invită să iei parte la un proiect, vrea să *facă ceva* și să știe că *faci ceva*. Se bucură. De altfel, el *face* și cumva asta se și vede pe el. Cred că e vorba mai ales de felul în care se îmbracă: de obicei în veste cu un aer practic, de atelier, totuși elegante. La el mînecele par să stea gata să fie suflecate, tenul său sănătos parcă trădează faptul că își lucrează el însuși grădina. E un „acționism“ în mișcare, felul său e tonic. Ca personaj, va duce mai departe apelativul – pentru cunoscători – „Ciubo“.

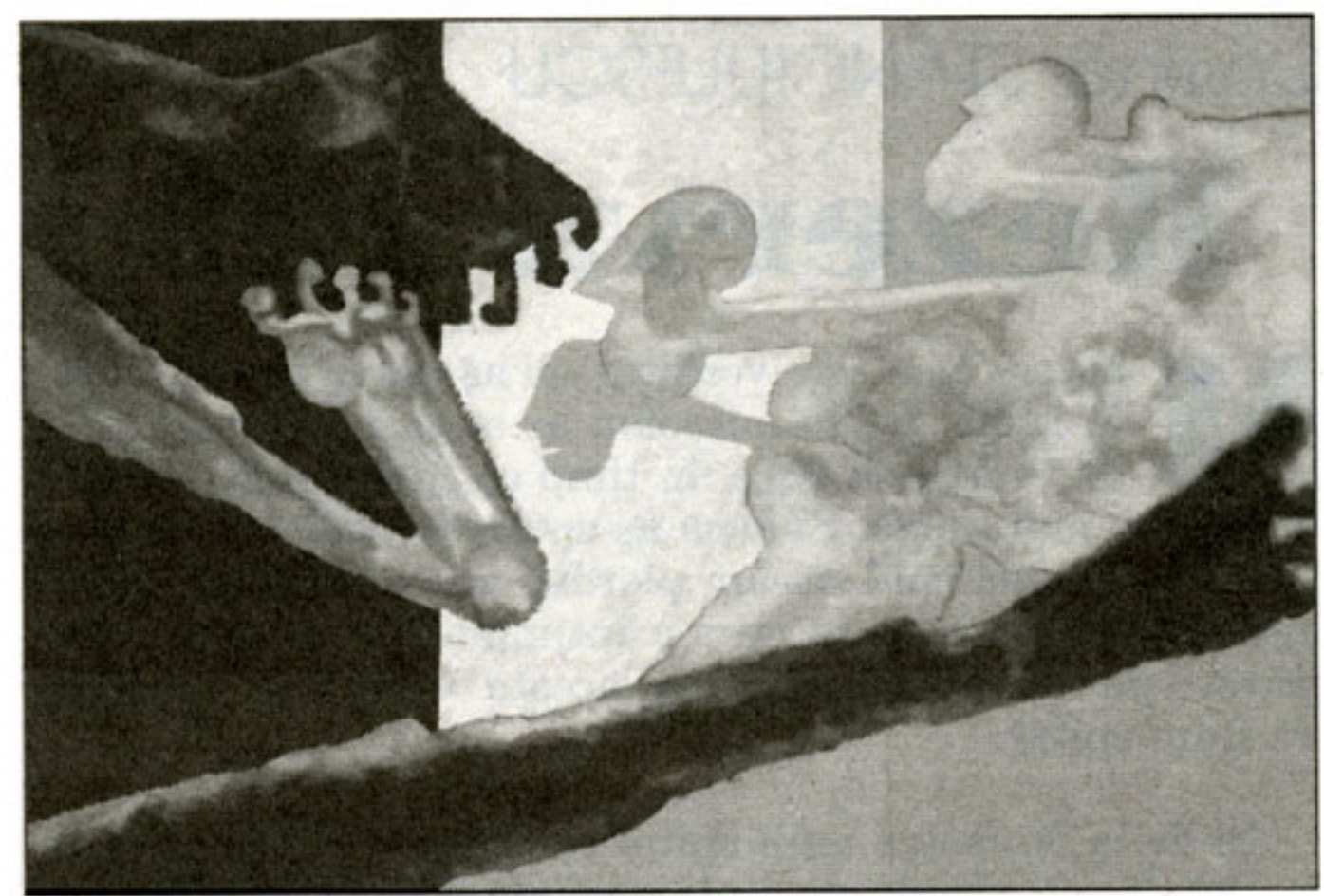
Să nu uit: e pictor. Își concentrează patosul solidar pentru o cît mai trainică relație cu colegii săi, pictorii, și deschiderea lumească înspre natură. Așa că cel mai firesc a fost să-l văd pictînd cu colegii de afecțiune electivă în grădină, după ce au lucrat-o ca grădinari.

A fondat grupul „Pîlnia“ cu care a expus și a „performat“, acum a ajuns cu grupul „Hibrid“ la a șasea manifestare. Nu e însă vorba de *închideri* în doctrină, dogmă, interese sau în grupuscul, ci de pură *adeziune*, dorința unui pas înainte, mai departe. Disponibilitatea sa e însă critică, e orientată; despre asta vorbește mai puțin, însă aș spune că nu se agită brownian, ci se află în căutarea probității umane și profesionale, pe care le caută *doar* împreună.

Revin spunînd că este un grădinar. Mulți cunosc livada în cauză, de la Otopeni, peste drum de cea a lui Horia Bernea, un atelier magnific înconjurat de 124 de pomi. Lumea grădinii este și a sa, ceea ce l-a edificat într-un fel ale cărui subtilități nu ne mai sînt, multora, accesibile. E pe undeva un fel de chinez, atent la armonia în contrarii a naturii, front permanent al stihilor (elementelor); sau ca un vechi grec, convins de mișcarea în echilibru a lumii, pe care

o numește *polemos* (conflict); plus neastîmpărul. Pictura vine în consecință: a pictat apropieri microcosmice de natură, preocupat de firele de iarbă care îi populează panourile cu parcimonia decorativă a romanilor (ca și cum ai lua smocuri din grădinile din frescele Vilei Liviei de pe via Flaminia, cu tot cu viața lor mărunță, și le-ai face actori principali), vibrante în explozii reținute de culoare proaspătă, vie, tușată liber. A pictat pomi în floare pe fonduri închise, însă tot proaspete, dar „Omagiul lui Van Gogh“ l-a produs și ca *performance*. Creativitatea sa – debordantă – se sprijină și pe filonul ingenuității, veritabilă și vitală. E imaginativ și produce simboluri datorită unei inventivități proaspete, de copil. Expoziția de anul trecut, consumată la Clubul „Prometheus“, o numise, cu umorul său firesc, „Omul-țintă: ținta omul“. Pe pînze dreptunghiulare juca grupuri de figuri circulare, în staze firești ori conflictuale, purtînd expresii umane tipice, pe care le inventase pornind de la forma țintei. În forma lor simpatică, aminteau și de alt conflict, mai profund: mă gîndeam atunci la simbolurile cosmice, asemănătoare (lună, stele, soare), care marchează incipit-ul lunilor în menoloagele (calendarul bisericesc) din pictura de tradiție bizantină – ce idee aparent ciudată și aceea să începi ziua cu lectura din „Proloage“, conținînd aproape invariabil relatarea conflictului sîngeros al persecutorilor cu martirii primei Biserici!

Ultimul ciclu adus pe simeze a fost mai greu de numit, s-a căzut pînă la urmă de acord asupra inofensivului „Forme“*. Valența abstractă inerentă a picturii sale a fost însă canalizată de o înclinație mult mai accentuată acum pentru *personal*: figuri stilizate disputîndu-și suprafețele într-o agitație de urgență etică. Din nou conflict, de astă dată povestind o lume – ceea ce dobîndește pentru iconografiile lui Andrei C. dimensiune *narativă* și instrumentează în semnificații o adîncime *alegorică*. Timpul lumii e mitic – figurile se angajează în dispute primordiale, se devorează și se generează, ca în poeme mitologice. Eroicul și teogonia sînt de citit în cheia inversă a lumii pe dos; alegorismul dantesc și patosul ușor nietzscheean nu se răstoarnă însă în parodic sau alte genuri facile, fiind înseși

depozitarele încercării etice și anagogice a pictorului. Sugestiile prezentului – embleme naționale – se reconfigurează ca *topoi* de discurs cordial, degajat. „Fețele“ semi-sferice pictate dau seamă de aceeași dimensiune „cosmică“ a umorului fondator al pictorului; surmontînd „coloanele“ de carton, ele edifică un „templu“ gracil-simbolic. De asemenea, cordială e inventivitatea vizuală și tehnică, debordînd în pastă subțire, strălucitoare.

Nota „cordială“ pe care insist vreau s-o ofer și în sensul ei prim – cordul, inima (bună). Tot spectacolul „polemic“ al „distribuției“ figurale se oferă ca *joc*; dar asta nu-l trimite în registrul divertismentului, ci-l face să fie probă de angajare personală (iar persoana am definit-o) în propriul discurs. Hermeneutica „polemică“ e atunci cathartică, terapeutică; simpla vizitare tonică.

Probabil că meritul mare al lui Andrei Ciubotaru e de a-și cunoaște măsura. Amănunt: la vernisaj urma să se producă, la fel ca anul trecut, o farsă; nu s-a mai întîmplat nimic, totul s-a contramandat. Cele ce urmau a fi spuse aduceau atingere breslei critice, zîmbea pictorul bătîndu-mă semnificativ pe umăr. De parcă breasla critică nu s-ar „atinge“ singură îndeajuns, am zis.

* Galeria Apollo, Teatrul Național București, 14-22 martie.